



รายงานสถานการณ์ ด้านเด็กและเยาวชน

ประจำปีงบประมาณ 2567 ไตรมาส 4
เดือน กรกฎาคม - กันยายน 2567



คำนำ



กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น เพื่อรายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนที่เป็นที่น่าสนใจในปัจจุบันที่เกิดขึ้นช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๗ ซึ่งในไตรมาสนี้มีเหตุการณ์สำคัญ คือ เหตุการณ์การแถลงยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเด็กหลุดระบบการศึกษา (Thailand Zero Dropout) สถานการณ์ด้านน้ำท่วมในภาคเหนือ และสถานการณ์ภัยคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์ที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น รายงานฉบับนี้จึงนำเสนอเนื้อหาประกอบด้วย 1) Thailand Zero Dropout ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเด็กหลุดระบบการศึกษา 2) ผลกระทบด้านจิตใจของเด็กและเยาวชนต่อสถานการณ์น้ำท่วมและแนวทางการดูแล และ 3) ภัยคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์ กับวิธีการดูแลเด็กสำหรับผู้ปกครอง รวมไปถึงสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนจากสื่อต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการช่วยสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน รวมถึงนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ และการวางแผนงานเพื่อส่งเสริม ป้องกัน คุ่มครองเด็กและเยาวชนให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบันต่อไป

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน



สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ข้อมูลสถิติการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน

- สถานการณ์และสภาพปัญหาเด็กและเยาวชน 1
- จำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการ 2
- เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก 3

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนจากสื่อ

- สถิติด้านเด็กและเยาวชนที่น่าสนใจจากสื่อต่าง ๆ ประจำเดือนกรกฎาคม 2567 8
- สถิติด้านเด็กและเยาวชนที่น่าสนใจจากสื่อต่าง ๆ ประจำเดือนสิงหาคม 2567 10
- สถิติด้านเด็กและเยาวชนที่น่าสนใจจากสื่อต่าง ๆ ประจำเดือนกันยายน 2567 12

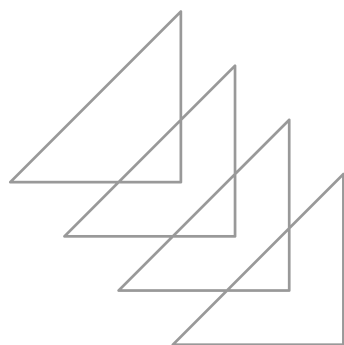
ประเด็นเด่นประจำเดือน

- Thailand Zero Dropout ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาลูกหลานหลุดระบบการศึกษา 14
- ผลกระทบด้านจิตใจของเด็กและเยาวชนต่อสถานการณ์น้ำท่วม การวิเคราะห์และแนวทางการดูแล 16
- ภัยคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์กับวิธีการดูแลเด็กสำหรับผู้ปกครอง 19





ข้อมูลสถิติการดำเนินงาน ด้านเด็กและเยาวชน



สถานการณ์และสภาพปัญหาเด็กและเยาวชน



รายงานสถิติการรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ในช่วงไตรมาสที่ 4 (กรกฎาคม 2567 – กันยายน 2567) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567) กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้รับเรื่องการแจ้งเหตุจำนวนทั้งสิ้น 476 รายการ (642 ราย) เมื่อจำแนกเป็นรายเดือน พบว่า ในเดือนกรกฎาคม มีจำนวน 463 รายการ เดือนสิงหาคม 12 รายการ และเดือนกันยายน 1 รายการ โดยดำเนินการช่วยเหลือ 468 รายการ (634 ราย) และส่งต่อ/ยุติ 8 รายการ (8 ราย) ซึ่งสภาพปัญหาส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก อื่น ๆ จำนวน 207 รายการ รองลงมา คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (ยากจน) จำนวน 192 ราย ปัญหาการศึกษา จำนวน 118 ราย ปัญหาพฤติกรรม จำนวน 65 ราย และถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 58 ราย **ดังตารางที่ 1**

ช่วยเหลือ 634 ราย

ส่งต่อ/ยุติ 8 ราย

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน

สภาพปัญหา	จำนวน (คน)
อื่น ๆ	207
ครอบครัวยากจน	192
ปัญหาการศึกษา	118
ปัญหาพฤติกรรม	65
ถูกล่วงละเมิดทางเพศ	58

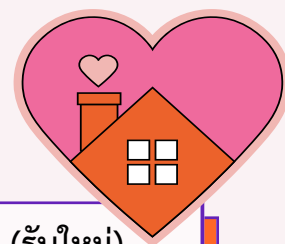


จำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการ



รายงานจำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

จากรายงานจำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ในช่วงไตรมาสที่ 4 (กรกฎาคม – กันยายน 2567) พบว่า ผู้ใช้บริการจำนวนทั้งสิ้น 1,516 ราย แบ่งเป็น 1) ผู้ใช้บริการบ้านพักเด็กและครอบครัว เป็นเพศชาย จำนวน 753 ราย และเพศหญิง จำนวน 751 ราย 2) ผู้ใช้บริการสถานรองรับเด็ก เป็นเพศชาย จำนวน 12 ราย และเพศหญิง จำนวน 0 ราย 3) ไม่สามารถระบุได้ จำนวน 0 ราย ดังตารางที่ 2



ตารางที่ 2 จำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (รับใหม่)

สถานให้บริการ	เพศชาย	เพศหญิง	ไม่สามารถระบุได้
บ้านพักเด็กและครอบครัว	753	751	0
สถานรองรับเด็ก	12	0	0
ไม่สามารถระบุได้	0	0	0
รวม	765	751	1,516

จำนวนผู้ให้บริการ รวม 1,516 ราย



ที่มา : รายงานจำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองและจัดสวัสดิการของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567)

เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก



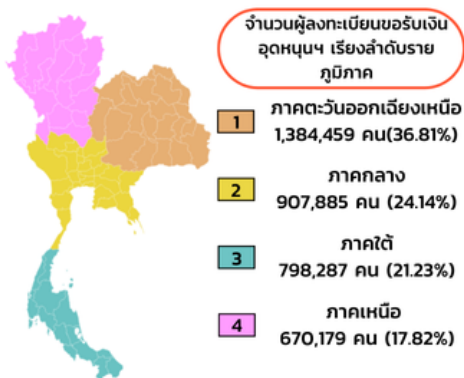
1. โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ในไตรมาสที่ 4 (เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2567) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567) ผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดทั้งสิ้น 3,760,810 คน มีผู้ได้รับเงินอุดหนุน 2,269,535 คน เป็นเงิน 1,429,006,200 บาท แม่เลี้ยงเดี่ยว 131,553 คน เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว 363,589 คน เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว 22,829 คน

โดยผู้ลงทะเบียนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ ส่วนการลงทะเบียนรายพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 150,993 คน รองลงมา คือ อุบลราชธานี จำนวน 133,038 คน และนครศรีธรรมราช จำนวน 113,141 คน ตามลำดับ

สถิติผู้ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรก

รวม ผู้ได้รับเงินอุดหนุน จำนวน 2,269,535 คน
เป็นเงิน 1,429,006,200 บาท



จำนวนผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนฯ รายจังหวัด 3 อันดับแรก

- | | |
|------------------|------------------|
| 1. นครราชสีมา | จำนวน 150,993 คน |
| 2. อุบลราชธานี | จำนวน 133,038 คน |
| 3. นครศรีธรรมราช | จำนวน 113,141 คน |

ประเภทผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน พบว่า มารดาเป็นผู้ขอรับสิทธิ มากที่สุด จำนวน 2,800,629 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.47 รองลงมา คือ ผู้ปกครองเป็นผู้ขอรับสิทธิ จำนวน 625,898 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.64 และบิดาเป็นผู้ขอรับสิทธิ จำนวน 334,283 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประเภทผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567)



ประเภทผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน	ราย (คน)
มารดา	2,800,629
ผู้ปกครอง	625,898
บิดา	334,283
รวม	3,760,810



เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก



2. รายงานข้อมูลสวัสดิการ : เงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

จากรายงานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ พบว่า ในช่วงไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2567 (กรกฎาคม – กันยายน 2567) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567) มีจำนวนเด็กที่ได้รับการเบิกจ่ายแล้ว 5,194 ราย และมีครอบครัวที่ได้รับการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน 5,023 ครอบครัว โดยจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์รายจังหวัด มากที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนเด็ก 331 ราย จำนวนครอบครัว 303 ครอบครัว รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร จำนวนเด็ก 210 ราย จำนวนครอบครัว 166 ครอบครัว พะเยา จำนวนเด็ก 189 ราย จำนวนครอบครัว 188 ครอบครัว ตามลำดับ

จำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ที่ได้รับการช่วยเหลือ 5,023 ครอบครัว คิดเป็นจำนวนเด็ก 5,194 ราย



จำนวนครอบครัวอุปถัมภ์รายจังหวัด 3 อันดับแรก

1

เชียงใหม่ 331 ราย

2

กรุงเทพมหานคร 210 ราย

3

พะเยา 189 ราย



3. รายงานข้อมูลสวัสดิการ : เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

จากรายงาน พบว่า ในช่วงไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2567 (กรกฎาคม – กันยายน 2567) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567) มีผู้ได้รับเงินสงเคราะห์จำนวน 9,753 ครอบครัว เป็นเด็กเพศชาย จำนวน 8,069 ราย และเพศหญิง จำนวน 7,653 ราย รวมจำนวนเงินช่วยเหลือทั้งสิ้น 18,524,000 บาท

จำนวนเด็กที่ได้รับเงินช่วยเหลือเงินสงเคราะห์จำแนกแต่ละจังหวัด โดยจังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนมากที่สุด เป็นเพศชาย 1,104 ราย เพศหญิง 867 ราย รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี เป็นเพศชาย 541 ราย เพศหญิง 603 ราย และ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชาย 280 ราย เพศหญิง 233 ราย ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรูปแบบสภาพปัญหาครอบครัว พบว่า สภาพปัญหาส่วนใหญ่ของครอบครัว คือ ด้านการมีงานทำ และมีรายได้ จำนวน 7,917 ครอบครัว รองลงมา คือ ด้านครอบครัว จำนวน 8,362 ครอบครัว และด้านการศึกษา จำนวน 3,978 ครอบครัว ด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 2,165 ครอบครัว และด้านสุขภาพอนามัย 709 ครอบครัว ดังตารางที่ 4



จำนวนครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์
9,753 ครอบครัว



เพศชาย 8,069 ราย



เพศหญิง 7,653 ราย

เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก



ตารางที่ 4 สภาพปัญหาของครอบครัวที่ได้รับความช่วยเหลือ

สภาพปัญหา	จำนวน (ครอบครัว)
ด้านการมีงานทำ	7,917
ด้านครอบครัว	8,362
ด้านการศึกษา	3,978
ด้านที่อยู่อาศัย	2,165
ด้านสุขภาพอนามัย	709



โดยส่วนใหญ่ เด็กที่ได้รับสวัสดิการ มีช่วงอายุ 6 - 13 ปี จำนวน 8,884 ราย รองลงมาคือ อายุ 14 -18 ปี จำนวน 3,302 ราย และอายุ 3 - 5 ปี จำนวน 2,175 ราย

จำนวนเด็กที่ได้รับสวัสดิการ (แบ่งตามช่วงอายุ) 3 อันดับแรก

1 อายุ 6 - 13 ปี จำนวน 8,884 ราย

2 อายุ 14 - 18 ปี จำนวน 3,302 ราย

3 อายุ 3-5 ปี จำนวน 2,175 ราย

ช่องทางการได้รับความช่วยเหลือ 5 อันดับแรก

1 ไม่ระบุ จำนวน 4,569 ครอบครัว

2 รับจากองค์กร จำนวน 3,592 ครอบครัว

3 การสำรวจ จำนวน 1,209 ครอบครัว

4 ออกหน่วยเคลื่อนที่ จำนวน 367 ครอบครัว

5 1300 จำนวน 69 ครอบครัว

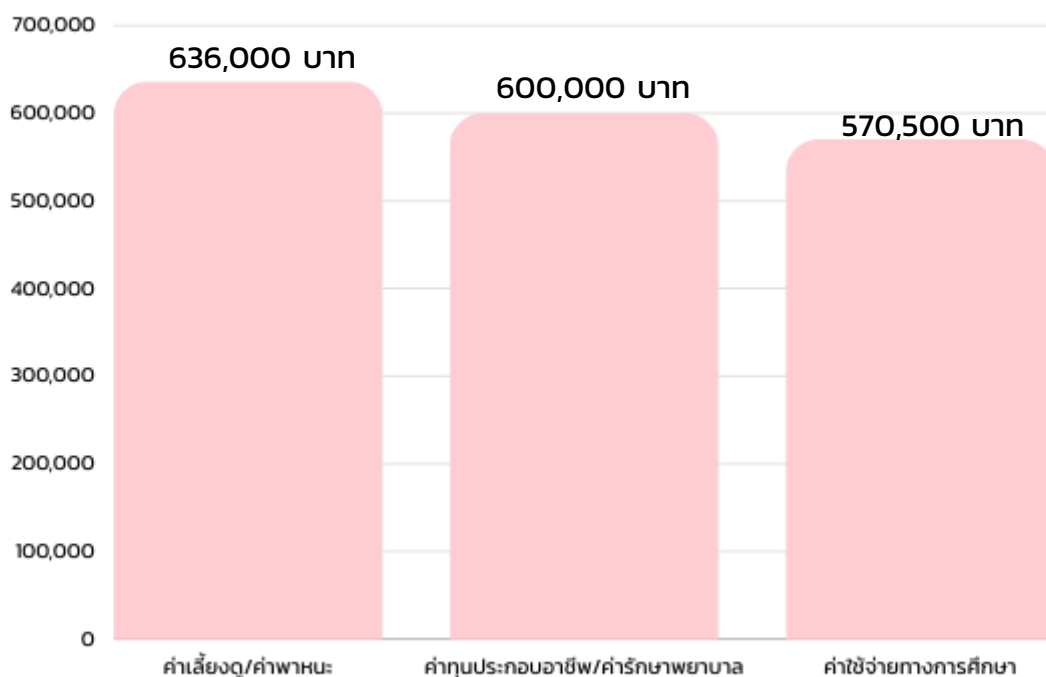
เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก



4. รายงานสรุปผลการเบิกจ่ายเงินกองทุนคุ้มครองเด็ก : สนับสนุนเงินสงเคราะห์รายบุคคล (ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567)

จากข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567 ในช่วงไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2567 (กรกฎาคม - กันยายน 2567) เด็กและเยาวชนได้รับเงินสงเคราะห์รายบุคคล จำนวน 378 ราย รวมเป็นเงินที่อนุมัติทั้งสิ้น 2,453,000 บาท รายการสนับสนุนเงินสงเคราะห์ที่มีการเบิกจ่ายมากที่สุด คือ ค่าเลี้ยงดู/ค่าพาหนะ จำนวน 636,000 บาท รองลงมา คือ ค่าทุนประกอบอาชีพ/ค่ารักษาพยาบาล 600,000 บาท และค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จำนวน 570,500 บาท **ดังแผนภาพที่ 1**

แผนภาพที่ 1 การสนับสนุนเงินสงเคราะห์รายบุคคล

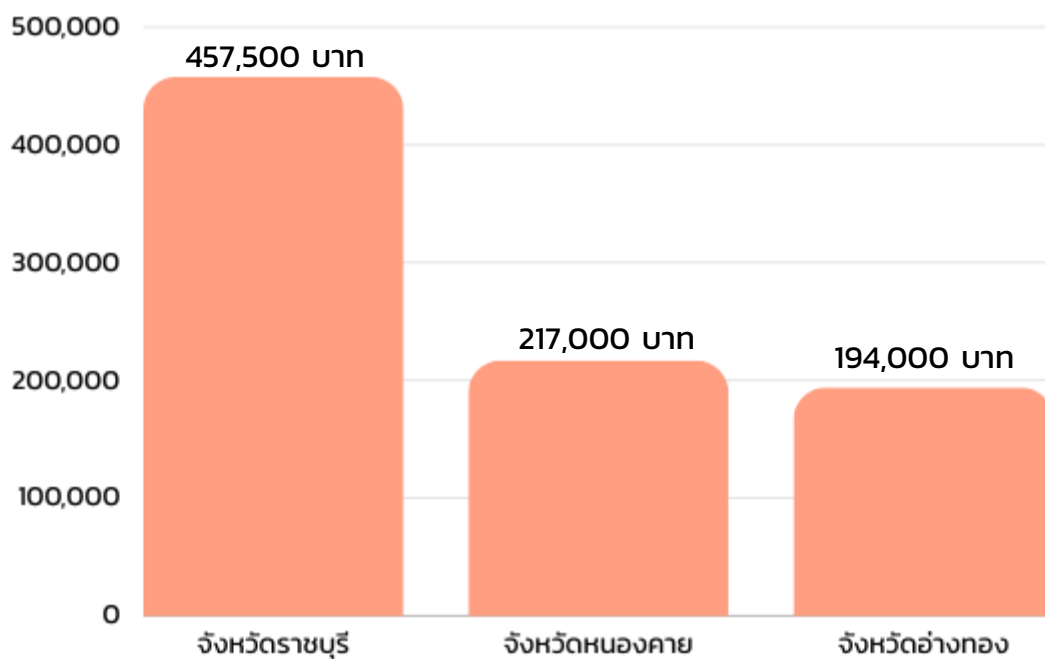


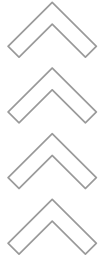
เงินและสวัสดิการสำหรับเด็ก



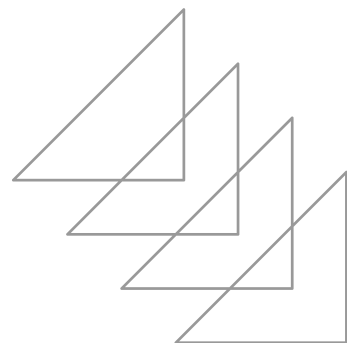
จากข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2567 การเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์รายบุคคล จำแนกตามจังหวัด พบว่า จังหวัดราชบุรี มีจำนวนเงินที่อนุมัติมากที่สุด คือ 457,500 บาท รองลงมาคือ จังหวัดหนองคาย จำนวน 217,000 บาท และ จังหวัดอ่างทอง จำนวน 194,000 บาท ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 การเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์รายบุคคล (จำแนกตามจังหวัด)





สถานการณ์ด้านเด็ก และเยาวชนจากสื่อ



สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนกรกฎาคม 2567

จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนกรกฎาคม 2567 พบว่า มีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้



สถานการณ์ด้านเด็ก

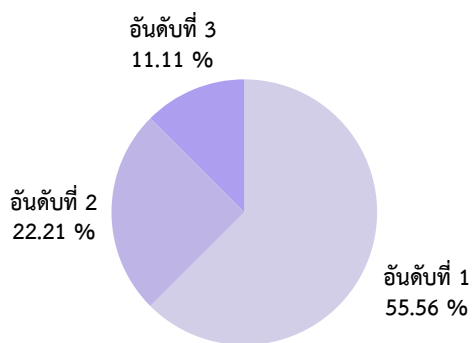
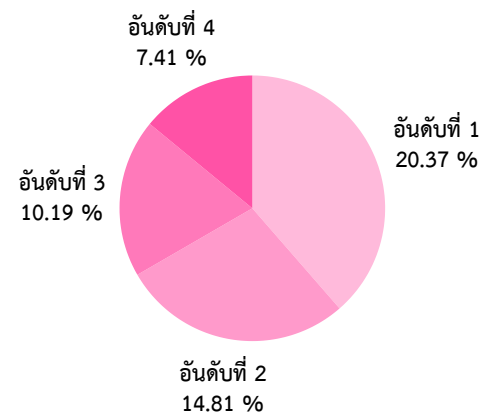
พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 108 ประเด็น 23 กรณี โดยพบ 4 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 4 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 22 กรณี คิดเป็นร้อยละ 20.37

อันดับที่ 2 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 16 กรณี คิดเป็นร้อยละ 14.81

อันดับที่ 3 ถูกทอดทิ้ง/ละเลย/เลี้ยงดูไม่เหมาะสม จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 10.19

อันดับที่ 4 ยากจน จำนวน 8 กรณี คิดเป็นร้อยละ 7.41



สถานการณ์ด้านเยาวชน

พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 4 ประเด็น 9 กรณี โดยพบ 4 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 3 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ทะเลาะวิวาท จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 55.56

อันดับที่ 2 ทำร้ายร่างกายผู้อื่น จำนวน 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 22.21

อันดับที่ 3 ค้าประเวณี จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11

ป่วย/พิการ จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11





สถานการณ์อาเซียน +3 ไทย

- หนังสือพิมพ์เดอะสเตรตส์ไทมส์ (The Straits Times) รายงานเมื่อวานนี้ (14 ก.ค.) ว่าจำนวนทารกที่เกิดในสิงคโปร์ เมื่อปี 2566 ที่ผ่านมาลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบอย่างน้อย 50 ปี
- รายงานแนวโน้มครอบครัวที่เผยแพร่โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและครอบครัวของสิงคโปร์ ระบุว่าจำนวนผู้สูงอายุ ชาวสิงคโปร์ที่อาศัยอยู่ตามลำพังในครัวเรือนเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าจาก 35,160 คน ในปี 2556 เป็น 78,135 คน ในปี 2566
- สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายระหว่างสื่อมวลชนไทยและญี่ปุ่น รวมถึงพบปะตัวแทนองค์กรของรัฐบาลญี่ปุ่นในไทย ในการพูดคุย มีการหยิบยกประเด็นเกี่ยวกับอนาคตของมาตรการยกเว้นการตรวจลงตราเข้าญี่ปุ่น หรือวีซ่าฟรีให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย

ข่าวน่าสนใจ

- ไทยสร้างระบบเตือนภัยฉุกเฉิน CBS 5 ระดับ 5 ภาษา ยกกระดับรับมือกับเหตุฉุกเฉิน คาดเสร็จปี 68
- ตำรวจ เผย สถิติเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์ พบกว่า 2 ใน 3 เป็นหญิงส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน



สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนสิงหาคม 2567

จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนสิงหาคม 2567 พบว่า มีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้



สถานการณ์ด้านเด็ก

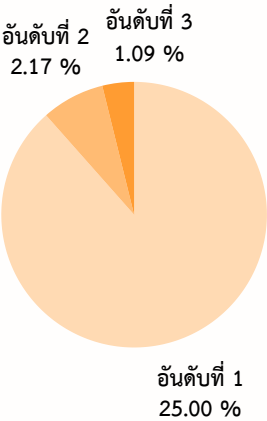
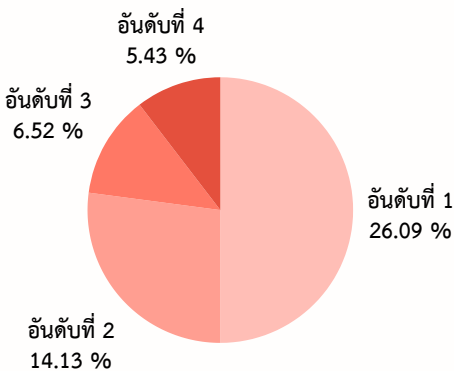
พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 24 ประเด็น 92 กรณี โดยพบ 4 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 4 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 24 กรณี คิดเป็นร้อยละ 26.09

อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 13 กรณี คิดเป็นร้อยละ 14.13

อันดับที่ 3 อุบัติเหตุทางถนน รอดชีวิต จำนวน 6 กรณี คิดเป็นร้อยละ 6.52

อันดับที่ 4 ค่าประเวณี / ค่ากามเด็ก จำนวน 5 กรณี คิดเป็นร้อยละ 5.43



สถานการณ์ด้านเยาวชน

พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 7 ประเด็น 12 กรณี โดยพบ 6 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 3 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 3 กรณี คิดเป็นร้อยละ 25.00

อันดับที่ 2 ค้ายาเสพติด จำนวน 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 2.17

ถูกทำร้าย จำนวน 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 2.17

อันดับที่ 3 ทำร้ายร่างกายผู้อื่น จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 1.09

ทะเลาะวิวาท จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 1.09

ถูกหลอก จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 1.09





สถานการณ์อาเซียน +3 ไทย

- ผู้พำนักราวสิงคโปร์ที่เดินทางมาถึงอาคารผู้โดยสาร 3 ซึ่งใช้ช่องที่ออกแบบมาเพื่อโครงการ “การผ่านด่านแบบไร้โทเค็น” สามารถเดินทางเข้าประเทศได้โดยยืนยันตัวตนผ่านทางระบบไบโอเมตริกซ์ด้วยดวงตาและใบหน้า แทน การใช้หนังสือเดินทาง
- สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากเมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมา เมื่อวันที่ 11 ส.ค. ว่าองค์การแพทย์ไร้พรมแดน (เอ็มเอสเอฟ) รายงานแนวโน้มการรักษาชาวโรฮิงจา จำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ข่าวน่าสนใจ

- เตือนร้อนนับพันหลัง! น้ำป่าทะลักลำปาง ท่วม 15 หมู่บ้าน เตือน ปชช. ถ.วังเหนือ-พะเยา เจอดินสไลด์



สถานการณ์สำคัญของเด็กและเยาวชนในช่วงเดือนกันยายน 2567

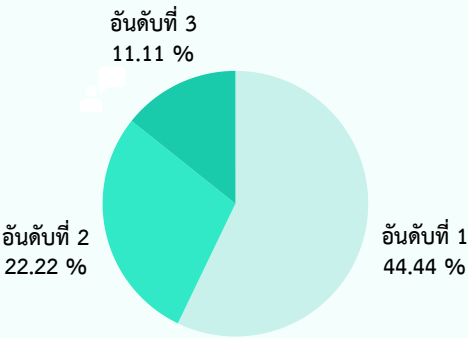
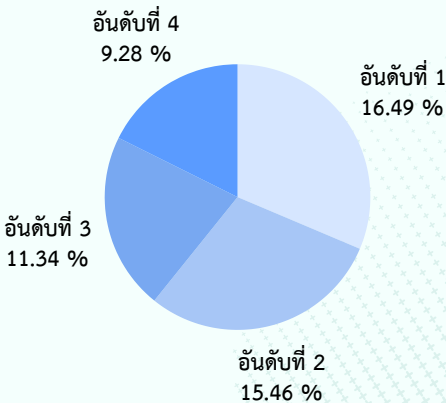
จากรายงานข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประจำเดือนกันยายน 2567 พบว่า มีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ดังนี้



สถานการณ์ด้านเด็ก

พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 25 ประเด็น 97 กรณี โดยพบ 4 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 4 อันดับ ดังนี้

- อันดับที่ 1 ถูกกระทำอนาจาร/ข่มขืน จำนวน 16 กรณี คิดเป็นร้อยละ 16.49
- อันดับที่ 2 ถูกทำร้ายร่างกาย จำนวน 15 กรณี คิดเป็นร้อยละ 15.46
- อันดับที่ 3 ทำร้ายร่างกายผู้อื่น/ทะเลาะวิวาท จำนวน 11 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.34
- อันดับที่ 4 เด็กถูกทอดทิ้ง/ละเลย/เลี้ยงดูไม่เหมาะสม จำนวน 9 กรณี คิดเป็นร้อยละ 9.28



สถานการณ์ด้านเยาวชน

พบประเด็นปัญหาที่ปรากฏในสื่อ 5 ประเด็น 9 กรณี โดยพบ 5 ประเด็นที่เป็นสถิติสูงสุดสามารถจัดอยู่ใน 3 อันดับ ดังนี้

- อันดับที่ 1 ทำร้ายร่างกายผู้อื่น จำนวน 4 กรณี คิดเป็นร้อยละ 44.44
- อันดับที่ 2 ถูกทำร้าย จำนวน 2 กรณี คิดเป็นร้อยละ 22.22
- อันดับที่ 3 ทะเลาะวิวาท จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11
- ขโมย / จี้ / ปล้น จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11
- ถูกกระทำอนาจาร จำนวน 1 กรณี คิดเป็นร้อยละ 11.11





สถานการณ์อาเซียน +3 ไทย

- สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจาก กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ว่าบรรดานักลงทุนทั่วโลก กำลังเพิ่มการลงทุนในอินโดนีเซียและมาเลเซีย เพราะ คาดว่าตลาดทั้งสองแห่งนี้จะได้รับประโยชน์ มากกว่าตลาดของประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ
- พายุไต้ฝุ่น “ยาจิ” (Yagi) ที่พัดถล่มภาคเหนือของเวียดนามเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา (7 ก.ย.) สร้าง ความเสียหายอย่างหนักหน่วงทั้งดินถล่ม น้ำท่วมฉับพลัน
- ญี่ปุ่นกำลังเผชิญกับการขาดแคลนข้าวครั้งใหญ่ที่สุดในรอบหลายทศวรรษ อันเนื่องมาจาก สภาพอากาศที่ย่ำแย่และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงนโยบายควบคุมข้าวของรัฐบาล ตลอดช่วงฤดูร้อนปี 2567

ข่าวน่าสนใจ

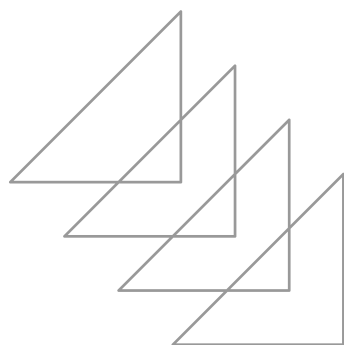
- ปภ.รายงาน 4 จว. ประสบอุทกภัย เตือนร้อน 3,979 ครัวเรือน เร่งระบายน้ำ ช่วยเหลือ ปชช.
- “บึงกาฬ” น้ำท่วม 5 อำเภอ “เซกา”หนักสุด มีประชาชนได้รับความเดือดร้อนกว่า 300 ครัวเรือน
- สธ. กำชับ 9 จังหวัดเสี่ยงเฝ้าระวังฝนดินโคลนถล่มช่วงสุดสัปดาห์นี้เผย ปชช. เครียดสูง





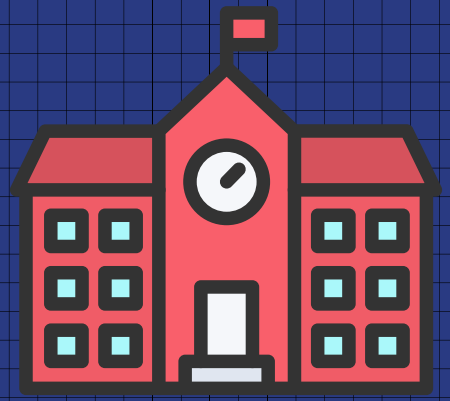
ประเด็นเด่น

ประจำเดือน



Thailand Zero Dropout

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา เด็กหลุดระบบการศึกษา



เดือนกรกฎาคม 2567

จากสถานการณ์ปัญหาเด็กหลุดจากระบบการศึกษา ซึ่งนายชัย วัชรรงค์ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้ระบุถึงเหตุการณ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ หรือ Thailand Zero Dropout ว่า จำนวนตัวเลข 1.02 ล้านคน ที่สะท้อนภาพของเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาไทย เป็นเหมือนสัญญาณเตือนถึงวิกฤตการณ์ทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ซึ่งจะเริ่มปฏิบัติการค้นหาช่วยเหลือเยาวชนนอกระบบการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2567 ทุกจังหวัดเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของไทยเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน โดยสามารถจำแนกเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา และมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา



- 1. ภาวะเศรษฐกิจ :** ครอบครัวที่ยากจนอาจต้องตัดสินใจให้ลูกออกจากโรงเรียนกลางคันเพื่อช่วยทำงานหาเลี้ยงครอบครัว หรืออาจไม่มีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา เช่น ค่าเทอม ค่าหนังสือ ค่าเดินทาง หรือแม้แต่อาหารกลางวัน
- 2. สภาพแวดล้อมในครอบครัว :** ปัญหาภายในครอบครัว เช่น การหย่าร้าง ความรุนแรง หรือการติดยาเสพติด ล้วนส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมการเรียนของเด็ก ทำให้พวกเขาขาดแรงจูงใจและสมาธิในการเรียน
- 3. อุปสรรคในการเรียนรู้ :** เด็กบางคนอาจมีปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน หรือรู้สึกว่าการศึกษาระบบการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการและศักยภาพของตนเอง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและท้อแท้ จนนำไปสู่การตัดสินใจออกจากโรงเรียน
- 4. ข้อจำกัดในการเข้าถึงการศึกษา :** ในพื้นที่ห่างไกล การเดินทางไปโรงเรียนอาจเป็นอุปสรรคสำคัญ บางพื้นที่อาจไม่มีโรงเรียน หรือมีโรงเรียนที่อยู่ไกลเกินกว่าเด็กจะเดินทางไปเรียนได้ทุกวัน นอกจากนี้ เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม เนื่องจาก ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและบุคลากรที่เชี่ยวชาญ

อ้างอิง :

<https://www.thairath.co.th/news/politic/2797554>

<https://www.eef.or.th/news-020724>

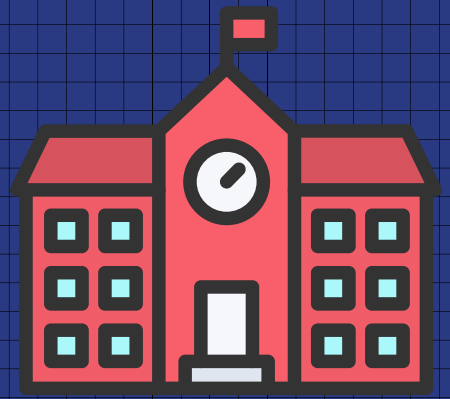
<https://www.thaipost.net/general-news/625606/>



Thailand Zero Dropout

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา เด็กหลุดระบบการศึกษา

เดือนกรกฎาคม 2567



มาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหา

1. มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การค้นพบเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา



2. มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนแต่ละรายอย่างเหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ สภาพความเป็นอยู่ และสภาพสังคม



3. มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มีคุณภาพ และเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย มีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาและการพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง



4. มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้าร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ในลักษณะ Learn to Earn



อ้างอิง :

<https://www.thairath.co.th/news/politic/2797554>

<https://www.eef.or.th/news-020724>

<https://www.thaipost.net/general-news/625606/>

Study



ผลกระทบด้านจิตใจของเด็กและเยาวชน ต่อสถานการณ์น้ำท่วม การวิเคราะห์และแนวทางการดูแล



จากสถานการณ์น้ำท่วมในเขตพื้นที่ภาคเหนือในช่วงเดือน สิงหาคม 2567 นพ.ศิริศักดิ์ ธิติติลลรัตน์ รองอธิบดี กรมสุขภาพจิต ระบุถึงสถานการณ์ดังกล่าวว่า ทางเจ้าหน้าที่กลุ่มเขตสุขภาพที่ 1 ได้มีการลงพื้นที่เพื่อประเมินสถานการณ์ น้ำท่วม พบว่า กลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบนอกจากผู้ใหญ่และผู้สูงอายุแล้ว กลุ่มเด็กยังเป็นอีกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยเช่นกัน ซึ่งจากเหตุการณ์สถานการณ์น้ำท่วมฉับพลันที่ได้เข้าทั้งบ้านและโรงเรียน ทำให้เด็กต้อง วังหนีเพื่อเอาตัวรอด ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว อาจทำให้เด็กเกิดความตื่นตระหนก ตกใจ และหวาดกลัว และนำมาสู่ปัญหา สุขภาพจิตเด็กในอนาคตได้ เนื่องจาก เด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทาง สิ่งแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่ ผลกระทบจากน้ำท่วมไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อสุขภาพกายของเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยัง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและพัฒนาการทางสังคมอีกด้วย

นอกจากนี้ พญ.หทัยชนนี บุญเจริญ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ยังระบุเพิ่มเติมในประเด็น ดังกล่าวไว้ว่า กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงสูงที่อาจเกิดผลกระทบด้านจิตใจสูง ได้แก่ เด็กที่ต้องสูญเสียบ้านต้องอยู่ในศูนย์พักพิง สูญเสีย คนในครอบครัว สูญเสียของที่รัก เป็นต้น

ดังนั้น ผู้ปกครองควรมีการประเมินภาวะเสี่ยงด้านสุขภาพจิตในเด็ก โดยสังเกตจากพฤติกรรม เช่น ในเด็กเล็ก อาจกลับไปมีพฤติกรรมเด็กกว่าวัย เช่น ดุดัน ีปัสสาวะรดที่นอน ดิดูเลี้ยงดูมากขึ้นหรือนอนฝันร้าย ไม่ยอมนอน ละเมอ ผวาตื่น ในเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นอาจพบว่าเด็กดูไม่ร่าเริง เจ็บ แยกตัว ไม่ค่อยพูดเหมือนเดิม หรือมีอาการหงุดหงิด ฉุนเฉียว ก้าวร้าวง่ายกว่าเดิม สัมพันธภาพกับคนอื่นแยลง รวมถึงพฤติกรรมการกิน นอนมีปัญหา ในช่วงแรกอาจยังไม่พบผลกระทบ ต่อจิตใจเด็กที่ชัดเจน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ เป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

อ้างอิง :

<https://www.hfocus.org/content/2024/08/31502>

<https://maehongson.prd.go.th/th/content/category/detail/vid/9/iid/319553>

<https://th.rajanukul.go.th/ข่าวประชาสัมพันธ์/10ข้อดูแลสุขภาพจิตช่วงน้ำท่วม>

<https://mhch8.dmh.go.th/รายละเอียดสื่อสุขภาพจิต.php?MentalhealthID=205>



ผลกระทบด้านจิตใจของเด็กและเยาวชน ต่อ สถานการณ์น้ำท่วม การวิเคราะห์และแนวทางการดูแล



ผลกระทบทางจิตใจที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กและเยาวชน

- 1. ความเครียดและวิตกกังวล :** สถานการณ์น้ำท่วมทำให้เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและความสูญเสีย ทั้งการสูญเสียที่อยู่อาศัย ทรัพย์สิน หรือแม้กระทั่งคนในครอบครัว สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความเครียด วิตกกังวล และความกลัวต่อภัยพิบัติในอนาคต
- 2. ภาวะซึมเศร้า :** การสูญเสียและการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันอาจทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกสิ้นหวัง หดหู่ กำลังใจ และนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า ซึ่งส่งผลต่อการเรียน การทำงาน และความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 3. ปัญหาพฤติกรรม :** ความเครียดและความวิตกกังวลอาจแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เช่น การก้าวร้าว เก็บตัว หรือมีปัญหาในการนอนหลับ เด็กบางคนอาจแสดงอาการถดถอย เช่น กลับไปปัสสาวะรดที่นอน หรือดูดนิ้ว
- 4. พัฒนาการทางสังคมที่บกพร่อง :** น้ำท่วมอาจทำให้เด็กและเยาวชนต้องพลัดพรากจากเพื่อนและครอบครัว ขาดโอกาสในการเข้าสังคม และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมและทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ
- 5. ผลกระทบต่อการศึกษา :** น้ำท่วมอาจทำให้โรงเรียนต้องปิดทำการ หรือเด็กไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนได้ ส่งผลให้การเรียนหยุดชะงักและเกิดภาวะเรียนรู้อดถอย นอกจากนี้ ความเครียดและความวิตกกังวลยังส่งผลกระทบต่อสมาธิและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก

2 แนวทางการสังเกตพฤติกรรมหรือ ผลกระทบทางจิตใจที่เกิดขึ้นกับเด็ก

หลักการ F-L-O-O-D

- 1. Fact** คือ การที่ผู้ปกครองบอกข้อเท็จจริงกับเด็ก
- 2. Love** คือ แสดงความรักความใส่ใจให้เด็กรับรู้ถึงความรู้สึกห่วงใยของเรา
- 3. Observe** คือ การหมั่นสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก
- 4. Outlet** คือ เปิดช่องทางระบายให้เด็กสามารถที่จะระบายอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง
- 5. Do and Don't** คือ การคำนึงถึงสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

การใช้หลักการ 3 ส.

- 1. สอดส่องมองหา**
- 2. ใส่ใจรับฟัง**
- 3. ส่งต่อเชื่อมโยง**

การสอดส่องมองหาพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของเด็ก ใส่ใจรับฟัง ให้เด็กอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย อยู่กับผู้ดูแลที่เด็กรู้สึกปลอดภัย ชวนเด็กพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น รับฟังเด็กด้วยท่าทีที่ใส่ใจ ให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็น ชื่นชมเมื่อเด็กทำสิ่งที่ดีหรือสำเร็จแม้แต่เพียงเล็กน้อย ให้ข้อมูลจำเป็นตามวัย ให้เด็กได้ทำกิจวัตรประจำวันตามปกติ มีกิจกรรมที่ทำแล้วผ่อนคลาย เช่น เล่นของเล่น ปั่นดินน้ำมัน ระบายสี พูดคุยถึงสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในเชิงบวก เช่น ชวนกันคิดว่าหากน้ำลดแล้วกลับบ้านจะทำอะไรบ้าง

ผลกระทบด้านจิตใจของเด็กและเยาวชน ต่อ สถานการณ์น้ำท่วม การวิเคราะห์และแนวทางการดูแล



การสังเกตอารมณ์ จิตใจ เด็กและวัยรุ่น
เมื่อเด็กประสบภาวะวิกฤต อาจมีพฤติกรรมเหล่านี้ได้

เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี

- ☐ มีท่าทีหวาดกลัว หลีกเลี่ยงสิ่งที่เกิดเหตุ
- ☐ ร้องไห้โดยเจตนา
- ☐ ไม่ยอมนอน
- ☐ กลับไปมีพฤติกรรมเด็กกว่าวัย เช่น ดูดนิ้ว บิสซาวะรดที่นอน
- ☐ ดื้อ/ก้าวร้าวกว่าเดิม
- ☐ ติดผู้เลี้ยงดูหรือผู้ใหญ่มากกว่าปกติ

เด็กอายุ 6 – 12 ปี

- ☐ วิตกกังวล หวาดกลัว หลีกเลี่ยงสิ่งที่เกิดเหตุ
- ☐ เก็บตัว อยู่คนเดียว ไม่ร่าเริง
- ☐ ฝันร้าย กรีดร้อง หวาดตื่น นอนละเมอกลางคืน
- ☐ ก้าวร้าว อาละวาด
- ☐ กลับไปมีพฤติกรรมเด็กกว่าวัย เช่น ดูดนิ้ว บิสซาวะรดที่นอน
- ☐ ติดผู้เลี้ยงดู
- ☐ การเรียนแย่ลง
- ☐ นอนหลับยาก
- ☐ มีความคิดเกี่ยวกับความตาย วางแผน หรือมีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง

วัยรุ่นอายุ 13 – 17 ปี

- ☐ วิตกกังวล หวาดกลัว หลีกเลี่ยงสิ่งที่เกิดเหตุ
- ☐ หลุดพ้นใจ ดูเศร้าซึม ขาดสมาธิ
- ☐ กลัวไม่ได้ นอนไม่หลับ ฝันร้าย
- ☐ หูดน้อยลง แยกตัว
- ☐ สัมผัสสภาพไม่ดีขึ้นเพียงและครอบครัว
- ☐ การเรียนแย่ลง
- ☐ ฝันร้าย หวาดตื่น นอนละเมอกลางคืน
- ☐ นอนหลับยากหรือนอนมากกว่าปกติ
- ☐ กลัวน้อยลงหรือเกินมากกว่าปกติ
- ☐ มีความคิดเกี่ยวกับความตาย วางแผน หรือมีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง

• หากเด็กมีพฤติกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง 1 เดือนไป ให้ปรึกษา
• หากภายใน 2 สัปดาห์เด็กยังคงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการสูญเสียจิตใจไปปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน หรือโทร 1323 สายด่วนกรมสุขภาพจิต

การสังเกตอารมณ์ จิตใจ เด็กและวัยรุ่น

**การดูแลจิตใจเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว
ในสถานการณ์น้ำท่วม ด้วยหลัก 3 ส.**

สอดส่องมองหา

- ในเด็กและวัยรุ่น อาจพบว่าการรับมือและสัมพันธภาพกับคนอื่นแย่ลง
- เก็บตัว อยู่คนเดียว ไม่ร่าเริง หรือเรียนไม่ตั้งใจอยู่คนเดียวเหมือนแต่ก่อน
- ก้าวร้าว อาละวาด หลุดพ้นใจกว่าวัย
- กลัวไม่ได้ หรือเกินน้อยลงจากเดิม

ใส่ใจรับฟัง

- ปล่อยให้เด็กได้แสดงความรู้สึกและระบายความเครียด
- หากเด็กไม่ยอมเล่า ให้ลองถามคำถามปลายเปิด
- ไม่ตัดสินว่าเด็กผิดหรือไม่
- หากเด็กไม่ยอมเล่า ให้ลองถามคำถามปลายเปิด
- ไม่ตัดสินว่าเด็กผิดหรือไม่
- หากเด็กไม่ยอมเล่า ให้ลองถามคำถามปลายเปิด

ส่งต่อเชื่อมโยง

หากภายใน 2 สัปดาห์เด็กยังคงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการสูญเสียจิตใจ ให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน หรือโทร 1323 สายด่วนกรมสุขภาพจิต

การดูแลจิตใจเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว
ในสถานการณ์น้ำท่วม ด้วยหลัก 3 ส.

อ้างอิง :

<https://www.hfocus.org/content/2024/08/31502>

<https://maehongson.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/319553>

<https://th.rajanakul.go.th/ข่าวประชาสัมพันธ์/10ข้อมูลสุขภาพจิตช่วงน้ำท่วม>

<https://mhc8.dmh.go.th/รายละเอียดสื่อสุขภาพจิต.php?MentalhealthID=205>





ภัยคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชน ในโลกออนไลน์ กับวิธีการดูแลเด็กสำหรับผู้ปกครอง



จากรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในรายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาส 2/2567 ที่ระบุถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของภัยคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์ และจากรายงานของ ECPAT International องค์การภายใต้กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ระบุว่า ปี 2567 ประเทศไทยเป็น 1 ใน 25 ประเทศที่มีปัญหาการคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ในระดับที่น่ากังวล เช่นเดียวกับคดีเกี่ยวกับล่วงละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 48 คดี ในปี 2560 เป็น 540 คดี ในปี 2566 ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณเตือนสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเร่งด่วนของปัญหาดังกล่าวต่อสังคมไทย ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสถานการณ์การคุกคามทางเพศออนไลน์ต่อเด็กเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับการคุกคามทางเพศออนไลน์ที่เกิดขึ้นต่อเด็ก



- 1. ระดับเบื้องต้น (Low - level Harassment)** มักเป็นการคุกคามประเภทผู้กระทำไม่คิดว่าเป็นการคุกคามต่อผู้ถูกรักรำได้แก่ การก่อกวนโดยวิธีการแสดงความเห็นที่ใช้ถ้อยคำโดยไม่ได้เจาะจงเป็นรายบุคคล
- 2. ระดับปานกลาง (Moderate - level Harassment)** ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการกระทำซ้ำและก่อให้เกิดความเครียดทางอารมณ์กับเหยื่อรายบุคคล โดยมาในรูปแบบการก่อกวนต่อเนื่อง การดูหมิ่นทางเพศ
- 3. ระดับสูง (Severe/High - level Harassment)** เป็นการคุกคามโดยพฤติกรรมที่รุนแรง และก้าวร้าวทำให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเป็นระดับความรุนแรงที่บ่งบอกถึงการกระทำผิดกฎหมายการล่วงละเมิดทางเพศอย่างชัดเจน

อ้างอิง :

<https://www.sosthailand.org/blog/guidelines-child-sexual-abuse>

<https://www.thecoverage.info/news/content/7316>



ภัยคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชน ในโลกออนไลน์ กับวิธีการดูแลเด็กสำหรับผู้ปกครอง



แนวทางในการดูแล



- 1. สอนให้ลูกรู้จักร่างกายของตนเอง** โดยสอนให้เด็กรู้จัก “พื้นที่ส่วนตัว” ไม่ปล่อยให้ใครมาสัมผัสร่างกายเราโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น การหอมแก้ม จูบปาก จับร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ อวัยวะในร่มผ้า ที่ไม่ควรปล่อยให้ใครมาแตะต้อง ซึ่งเมื่อเด็กเริ่มเจริญวัยก็มีบางจุดเองอย่างบริเวณกัน หน้าอก อวัยวะเพศ ที่คุณพ่อคุณแม่ก็ไม่ควรสัมผัสลูกเช่นกัน
- 2. สอนให้ลูกรู้จักสิทธิ** แยกแยะสัมผัสที่ควรและไม่ควร สอนให้เด็กรู้จัก สิทธิเด็กที่ตนเองพึงมี เพื่อปกป้องพื้นที่ส่วนตัวและเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักแยกแยะระหว่างสัมผัสทั่วไป เช่น ในการเรียนอย่างวิชาพลศึกษา การเล่นเกม การทำกิจกรรมร่วมกัน การไปหาหมอ ฯลฯ กับสัมผัสที่ไม่ปลอดภัย เช่น การแตะต้องที่ทำให้รู้สึกอึดอัด การลูกลำพืนที่ส่วนตัวหรืออวัยวะในร่มผ้า
- 3. ไม่บังคับให้เด็กสัมผัส กอด หรือหอมคนอื่น** ผู้ปกครองก็ไม่ควรบังคับให้ลูกกอดหรือหอมคนอื่น รวมถึงการยินยอมให้คนอื่นมากอดหรือหอมโดยที่เด็กไม่เต็มใจ แม้จะเป็นญาติก็ตาม เพราะจะทำให้ลูกสับสนว่าควรปกป้องร่างกายตนเองหรือยินยอมให้คนอื่นสัมผัส
- 4. สอนให้เด็กรู้จักปฏิเสธ** โดยสอนให้เด็กรู้จักปฏิเสธเมื่อมีคนมาสัมผัสในพื้นที่ส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นคนแปลกหน้าหรือคนรู้จักใกล้ชิดก็ตาม รวมถึงการปฏิเสธที่จะอยู่ในที่ลับตาสองต่อสองกับคนอื่น
- 5. สอนให้เด็กบอกผู้ปกครองทันที เมื่อมีคนมาจับหรือขู่หรืออวัยวะส่วนตัวให้ดู** เมื่อเกิดเหตุการณ์ถูกคุกคามหรือล่วงละเมิดขึ้น ผู้ปกครองควรสอนให้เด็กบอกกับผู้ปกครองทันที แม้ผู้กระทำจะเป็นญาติหรือบุคคลใกล้ชิดก็ตาม โดยข้อนี้ค่อนข้างสำคัญ เนื่องจากเด็กมักถูกขู่ไม่ให้บอกพ่อแม่หรือคนอื่น



อ้างอิง :

<https://www.sosthailand.org/blog/guidelines-child-sexual-abuse>

<https://www.thecoverage.info/news/content/7316>

อ้างอิง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2567). Dashboard ระบบสารสนเทศด้านเด็กและเยาวชน. สืบค้น 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.dcy.go.th/>

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2567). นายกฯ สั่งการเร่งแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา จำนวน 1.02 ล้านคน ให้เป็นศูนย์ เริ่มปฏิบัติการค้นหา กรกฎาคม 2567 นี้ มุ่งสู่ Thailand Zero Dropout ผ่าน 4 มาตรการสำคัญ เข้า “ค้นหา-ช่วยเหลือ-ส่งต่อ-ดูแล” เด็กและเยาวชนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอีกครั้ง. สืบค้น 26 กรกฎาคม 2567, จาก <https://www.eef.or.th/news-020724/>

ไทยโพสต์. (2567). 'เศรษฐา' สั่ง ศธ.เร่งแก้ไขปัญหาเด็กหลุดจากระบบการศึกษา. สืบค้น 26 กรกฎาคม 2567, จาก <https://www.thaipost.net/general-news/625606/>

ไทยรัฐออนไลน์. (2567). นายกฯ สั่งเร่งแก้ปัญหาลูก-เยาวชน หลุดจากระบบการศึกษา 1.02 ล้านคน ให้เป็น "0". สืบค้น 26 กรกฎาคม 2567, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/2797554>

มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. (ม.ป.ป.). วิธีป้องกันและแนวทางเมื่อเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ. สืบค้น 18 กันยายน 2567, จาก <https://www.sosthailand.org/blog/guidelines-child-sexual-abuse>

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 8 อุดรธานี. (2567). วัยรุ่นและครอบครัวในสถานการณ์น้ำท่วม ด้วยหลัก 3 ส.. สืบค้น 17 กันยายน 2567, จาก <https://mh8.dmh.go.th/รายละเอียดสื่อสุขภาพจิต.php?MentalhealthID=205>

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2567). ทีม MCATT บูรณาการภายใต้เขตสุขภาพที่ 1 ห่วงใยเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤตน้ำท่วม ทั้งนี้เตรียมวางแผนประเมินสุขภาพใจในเด็กและเยาวชน ในโรงเรียนและชุมชนที่ได้ผลกระทบ. สืบค้น 30 สิงหาคม 2567, จาก <https://maehongson.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/319553>

สถาบันราชานุกูล (ศูนย์ข้อมูลวิชาการ). (ม.ป.ป.). 10 ข้อ ดูแลสุขภาพจิตช่วงน้ำท่วม. สืบค้น 30 สิงหาคม 2567, จาก <https://th.rajanukul.go.th/ข่าวประชาสัมพันธ์/10ข้อดูแลสุขภาพจิตช่วงน้ำท่วม>

Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (2567). ห่วง! เด็กและเยาวชนรับผลกระทบจากน้ำท่วม ส่งทีม MCATT ลงพื้นที่ประเมินสุขภาพใจ. สืบค้น 30 สิงหาคม 2567, จาก <https://www.hfocus.org/content/2024/08/31502>

The Coverage. (2567). ศศช. เผย ภัยคุกคามทางเพศเด็ก-เยาวชนในออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนะรัฐแก้ไขจริงจัง. สืบค้น 18 กันยายน 2567, จาก <https://www.thecoverage.info/news/content/7316>



กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์